

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 10/02 om folkekirkens Fællesfond

Kirkeministerens redegørelse af 12. september 2003

Kirkeministeriets administration af Fællesfonden

1. Kirkeministeren oplyser, at ministeren i april 2003 som opfølgning på Rigsrevisions beretning indgik aftale med finansministeren om, at Finansministeriet skulle bistå Kirkeministeriet med en vurdering af ministeriets genopretningsplan/langtidsplan. På baggrund af drøftelser med eksperter i Finansministeriet tog ministeren på daværende tidspunkt initiativ til, at ministeriets budgetoplæg vedrørende Fællesfondens budget for 2003 blev gennemgået grundigt i Finansministeriet, og at Finansministeriet følger med i Fællesfondens økonomi resten af året.

Ministeren oplyser, at hun endvidere bad Finansministeriet om på kort sigt at styre Fællesfondens 2003-budget og kvalitetssikre økonomistyringen i ministeriet og på lidt længere sigt at udarbejde forslag til, hvordan økonomistyringen og regnskabsprocedurerne kunne forbedres.

Jeg finder det positivt, at ministeren har iværksat et arbejde med henblik på at genoprette Fællesfondens økonomi og forbedre ministeriets økonomistyring, og har noteret mig, at der på forslag til finanslov 2004 er afsat et beløb til opprioritering af økonomistyringen i ministeriet. Jeg vil følge det videre arbejde på dette område.

2. Kirkeministeren oplyser videre, at hun på baggrund af Finansministeriets samlede vurdering af Kirkeministeriets budgetoplæg den 28. maj 2003 udmeldte et revideret budget 2003, som indeholdt en række besparelser på forskellige udgiftsområder for herved at sikre, at det oprindeligt forventede resultat for 2003 kunne opnås.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeren søger at sikre, at Fællesfondens budget overholdes, herunder at ministeren har særlig fokus på IT-budgettet. Jeg vil følge den fremtidige udvikling i Fællesfondens budget, likviditet og finansiering.

3. Herudover har kirkeministeren taget initiativ til en advokatundersøgelse af Kirkeministeriets forvaltning af folkekirkens Fællesfond og visse andre forhold vedrørende finansieringen af folkekirkens virksomhed. Undersøgelsen skal omfatte Fællesfondens retsgrundlag, ministeriets forvaltning af Fællesfonden, Fællesfondens dispositioner og regnskabsafleggelse, forvaltningen og beregningen af kirkeskatten samt orienteringen af Folketingets Kirkeudvalg i den periode, som statsrevisorernes beretning omhandler. På baggrund heraf skal advokaten vurdere, om der er grundlag for at indlede disciplinærforfølgning af bestemte embedsmænd i ministeriet, og i givet fald udarbejde udkast til tjenstlig indberetning. Endvidere undersøges og beskrives, i hvilket omfang ministeren har været inddraget i sagen.

I brev af 9. september 2003, som i kopi er vedlagt ministerens redegørelse, redegør advokaten for det arbejde, der er udført indtil nu. Det fremgår bl.a., at advokaten er i færd med at gennemgå det foreliggende materiale med henblik på at skønne, om det er tilstrækkeligt til at belyse sagen. Han forventede dette spørgsmål besvaret inden for 1-2 måneder.

De erfaringer, Rigsrevisionen har med hensyn til denne form for undersøgelser, medfører, at jeg ikke umiddelbart finder, at sådanne undersøgelser kan bidrage væsentligt til bl.a. ansvarsplaceringen. Det skyldes, at advokaten ifølge kommissoriet ikke kan foretage afhøringer af eller indhente udtalelser e.l. fra implicerede embedsmænd eller andre, men må basere sin undersøgelse på det foreliggende skriftlige ma-

teriale, et materiale, der ifølge statsrevisorernes beretning på centrale områder netop ikke dokumenterer interne aftaler og budgetter.

4. Jeg har bemærket, at kirkeministeren i sin redegørelse ikke forholder sig til 3 væsentlige forhold i beretningen.

Det fremgik således af beretningen, jf. pkt. 37, at der ikke synes at være fuld overensstemmelse mellem økonomilovens § 14 om Fællesfondens indtægtsgrundlag og Kirkeministeriets bekendtgørelse om bestyrelse af kirkernes og præsteembedernes kapitaler, men at ministeriet var indstillet på, at der fremsættes et lovforslag, der imødekommer Rigsrevisionens bemærkninger.

Det fremgik endvidere af beretningen, jf. pkt. 47, at ministeriet i relation til ministeriets trækningsret i stiftsmidlerne til fordel for Fællesfonden agter at følge budgetfølgegruppens indstilling, så det i bekendtgørelsesform vil blive beskrevet, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår Kirkeministeriet har adgang til at beslutte, at der skal foretages likviditetstræk i stiftsmidlerne.

Endelig fremgik det af beretningen, jf. pkt. 54, at de offentliggjorte regnskabstal, som bl.a. sendes til Kirkeudvalget, ikke indeholder tal for Fællesfondens aktiver og passiver, herunder omfanget af leasingfinansieringen. Rigsrevisionen konstaterede i den forbindelse, at når ministeriet valgte at fremsende regnskabsmateriale til Kirkeudvalget, skulle dette give et fyldestgørende billede af Fællesfondens årsresultat og status.

Jeg havde fundet det rigtigst, om ministeren havde forholdt sig til de nævnte forhold, men går ud fra, at disse er omfattet af Finansministeriets arbejde i ministeriet. Forholdene vil indgå i et senere opfølgende notat vedrørende denne beretning.

Periodisering i strid med de gældende regler

5. Kirkeministeren forventer, at omstændighederne ved den konkrete bogføring bliver klarlagt gennem den ovenfor nævnte advokatundersøgelse.

Ministeren oplyser videre, at hun har taget kritikken til efterretning, at uklarheder om periodiseringsreglerne nu er fjernet ved Rigsrevisionens bemærkninger og henstillinger, samt at en præcisering af proceduren med modtagelse, godkendelse og betaling af fakturaer vil sikre, at en lignende situation ikke opstår.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeren har draget omsorg for, at en lignende situation ikke opstår.

Kirkeministerens afgivelse af oplysninger til Folketingets Kirkeudvalg

6. Det fremgik af beretningen, jf. pkt. 105-115, at Kirkeudvalget i perioden 1998-2003 i nogle tilfælde havde modtaget ufuldstændige svar på dets spørgsmål.

Ministeren erkender, at de skøn, som var grundlag for ministerens forventninger til årsresultatet for 2002, var for optimistiske, sådan som Rigsrevisionen har påpeget, samt at det efterfølgende beklageligvis viste sig, at dette skøn ikke holdt. Ministeren oplyser videre, at hun lægger stor vægt på et godt forhold til Kirkeudvalget, at udvalget naturligvis bør orienteres korrekt, samt at ministeren vil sikre, at det sker i fremtiden.

Jeg har noteret mig ministerens tilkendegivelse vedrørende forholdet til Kirkeudvalget.

Sammenfatning

7. Det er min samlede vurdering, at kirkeministeren har taget en række hensigtsmæssige initiativer med henblik på at genoprette Fællesfondens økonomi og forbedre Kirkeministeriets økonomistyring. Den væsentligste del af initiativerne er dog fortsat på et indledende stadie, og det er for tidligt at konstatere effekten af ministerens samlede indsats. Jeg vil i et opfølgende notat orientere statsrevisorerne om det videre forløb vedrørende sagen, herunder om der rettes op på de forhold, som blev kritiseret i beretningen.

For så vidt angår advokatundersøgelsen af Kirkeministeriets forvaltning af Fællesfonden og visse andre forhold finder jeg som nævnt ikke umiddelbart, at sådanne undersøgelser kan bidrage væsentligt til bl.a. ansvarsplaceringen. Jeg forventer imidlertid at blive holdt underrettet om forløbet og vil orientere statsrevisorerne om resultatet af undersøgelsen.

Henrik Otbo